

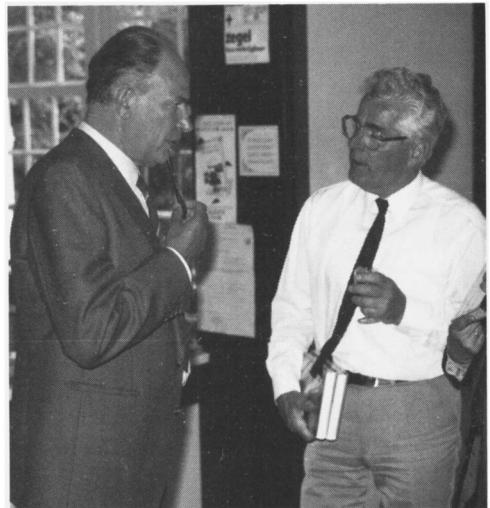
Noordelijke kristallijne gidsgesteenten

Zandstra, J.G., (1988): Noordelijke kristallijne gidsgesteenten. Een beschrijving van ruim tweehonderd gesteentetypen (zwerfstenen) uit Fenno-scandinavië met foto's van F.Willemsen en tekstbijdragen van A.P.Schuddebeurs. E.J.Brill, Leiden, 469 p., incl. 12 p. literatuur, 32 foto's in kleur, 118 zwartwit foto's, 51 fig., 43 tabellen en 1 losse overzichtskaart.

In ons land bestaat sinds vele jaren een vrij grote belangstelling voor de in het veld te vinden gesteenten en hierbij neemt het door het landijs aangevoerde materiaal een bijzondere plaats in. Van deze noordelijke stenen is over het deel, dat als kristallijn gidsgesteente kan worden aangeduid, thans een lijvig boek verschenen van de hand van Zandstra, een van de beste zwerfstenenkenners van ons land. Bovendien bevat het boek tekstbijdragen van de niet minder bekende zwerfstenenspecialist Schuddebeurs. De uitgave is van destemeer belang omdat deze samenvalt met het bekend worden van de zeer fraaie geologische resultaten, die met tellingen van deze stenen zijn verkregen. Het nieuwe boek behandelt uitsluitend die kristallijne gesteenten waarvan het oppervlak van de herkomststreek begrensd is. Deze herkomst staat in het boek centraal en ook bij de indeling van de beschreven stenen is van een behandeling per streek uitgegaan. Zo worden in de volgorde, die ook bij tellingen in gebruik is, eerst de gidsgesteenten van het Oost-Balticum behandeld, daarna die van het Midden-Balticum en vervolgens die van het Zuid-Balticum. De gesteenten van het Oslo-gebied vormen de laatste groep. Bovenvermelde streken zijn, zoals bij tellingen volgens de Hesemann/Zandstra-methode, weer onderverdeeld in 10 kleinere streken of gebieden, terwijl bij de beschrijvingen informatie over plaatselijke situaties wordt verstrekt. Het bestuderen van de gesteenten in het herkomstgebied is ontegenzeggelijk uiterst belangrijk en gebeurt dan ook door steeds meer mensen. Het voordeel van de rangschikking der stenen in dit boek voor hen is, dat de te vinden stenen van een gebied, bij elkaar worden aangetroffen. Het betekent evenwel, dat vooral bij de minder reislustige stenenliefhebber een vrij grote voorkennis der

gidsgesteenten wordt verondersteld. Aan dit bezwaar is voor een deel tegemoetgekomen door bij alle gidsgesteenten de vondstkansen in ons land te vermelden. Bovendien illustreren vele kaartjes en een losse overzichtskaart de verbreiding hier in ons land. 510 gidsgesteenten, inclusief de variëteiten, zijn duidelijk, goed gedocumenteerd en in eenvoudige taal beschreven. De talrijke afbeeldingen, waaronder zeer veel foto's zowel in kleur als zwartwit, zijn voortreffelijk en de gebruikte vaktermen worden in een woordenlijst verklaard. Uiterst waardevol zijn de vele tabellen met gesteentekennmerken. Het fraai uitgevoerde, ongeveer 500 pagina's tellende boek is duidelijk bestemd voor gevorderden, die met ervaring, loep en goede verlichting van het gesteenteoppervlak, tot de "veld'naamgeving komen. Het vergelijken met stenen uit bestaande collecties blijft evenwel een noodzaak, temeer omdat uit praktische overwegingen slechts weinig of geen gebruik van slijpplaatjes kan worden gemaakt. De stempel, die gesteente-tellingen op de inhoud van deze studie drukt, suggereert het zelfstandig verrichten van gesteente-tellingen als einddoel. Of dit door velen bereikt zal worden of niet, alleen het verzamelen van stenen in het veld is al een prachtige liefhebberij. Hierbij zal het juist verschenen boek veel geraadpleegd moeten worden en kan het van onschatbare waarde zijn.

Maarleveld

Deze foto is gemaakt tijdens de uitreiking van de eerste exemplaren van het boek aan vertegenwoordigers van de NGV, RGD en het bedrijfsleven. Links de auteur en rechts de heer Ter Wee van de RGD.